



## WŁĄCZ MYŚLENIE!

Autor scenariusza: Krystyna Jakubowska

**Blok tematyczny:** Listopadowe święto

### Scenariusz zajęć nr 1

**I. Tytuł scenariusza:** Gniezno pierwszą stolicą Polski

**II. Czas realizacji:** 2 jednostki lekcyjne.

**III. Edukacje (3 wiodące):** Społeczna, polonistyczna, plastyczna.

**IV. Realizowany cel podstawy programowej:**

- **Edukacja społeczna:**
  - zna symbole narodowe i najważniejsze wydarzenia historyczne 5.7
- **Edukacja plastyczna:**
  - podejmuje działalność twórczą posługując się różnymi środkami wyrazu plastycznego 4.2a
- **Edukacja polonistyczna:**
  - tworzy wypowiedzi w formie ustnej i pisemnej 1.3a
  - uczestniczy w rozmowach 1.3c

**V. Metody:** Metoda obserwacji i pokazu, metoda zadań stawianych dzieciom.

**VI. Środki dydaktyczne**

- **do e-doświadczenia:** miska, woda, blaszka keksówka, ziemia gliniasta, łyżeczka, folia;
- **inne:** plastelina, wykałaczki, prezentacja multimedialna, rozsypanka wyrazowa.

**VII. Formy zajęć:** Zbiorowa, indywidualna.



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY





## WŁĄCZ MYŚLENIE!

### VIII. PRZEBIEG ZAJĘĆ

- **Część wprowadzająca- warunki wyjściowe.**
  - Prezentacja multimedialna – poznanie Gniezna, pierwszej stolicy Polski.
- **Zadanie otwarte.**
  - Czym różni się stolica od pozostałych miast w kraju?
- **Część warsztatowa.**

Układanie i przyklejanie hasła z rozsypanki wyrazowej.

słowiańskim	Gniezno	grodem.	było	prastarym,
-------------	---------	---------	------	------------

szczelnym	Otoczono	obronnym.	je	murem
-----------	----------	-----------	----	-------

- **E-doświadczenie (załącznik do scenariusza zajęć)**
- **Pytania/ zadania/inne czynności utrwalające poznane wiadomości:**
  - Z czego nasi przodkowie budowali mury obronne?
  - Dlaczego ziemia gliniasta nadaje się na mury obronne?
  - Do czego właściwości ziemi gliniastej wykorzystywane są w dzisiejszych czasach?
- **Dodatkowe pytania/ zadania/ czynności dla:**
  - **ucznia zdolnego:**
    - Napisz kilka zdań, w których zachęciłbyś turystów do odwiedzenia Gniezna.
  - **ucznia ośmioletniego:**
    - Napisz 2-3 zdania o Gnieźnie.
  - **ucznia wymagającego pomocy:**



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY





## WŁĄCZ MYŚLENIE!

- Narysuj stary gród otoczony murem obronnym.
- **ucznia siedmioletniego:**
  - Z plasteliny i wykałaczek wykonaj mur obronny.
- **Podsumowanie zajęć.**
  - Wał z gruntu stwardniał, gdyż po wyparowaniu wody budowa gruntu gliniastego jest bardzo ścisła. Grunt ten staje się ciężki i prawie nieprzepuszczalny. Te właściwości wykorzystywali już nasi przodkowie budując mury obronne.
  - Dyskusja na temat celu jaki przyświecał naszym przodkom w budowaniu murów obronnych.

## Załącznik e-doświadczenia do scenariusza nr 1

**I. Tytuł e-doświadczenia:** Mur obronny.

**II. Zakres doświadczenia:** Właściwości gruntów.

**III. Cel doświadczenia:** Przybliżenie dzieciom metody wykonywania wałów obronnych.

**IV. Hipoteza doświadczenia:** Czy wał po wyschnięciu będzie twardy?

**V. Spodziewane obserwacje/wnioski uczniów.**

Z wyschniętej ziemi zrobił się twardy wał, który w dawnych czasach chronił grody, bo budowano takie mury obronne. W dzisiejszych czasach buduje się w ten sposób wały przeciwpowodziowe.

**VI. Wniosek z doświadczenia:**

Wał z gruntu stwardniał, gdyż po wyparowaniu wody budowa gruntu gliniastego jest bardzo ścisła. Grunt ten staje się ciężki i prawie nieprzepuszczalny. Te właściwości wykorzystywali już nasi przodkowie budując mury obronne pierwszych grodów. W dzisiejszych czas również wykorzystujemy ziemię jako materiał budowlany. Budujemy z niej takie budowle jak: wały przeciwpowodziowe, mury oporowe czy bariery dźwiękochłonne.

---

Człowiek - najlepsza inwestycja



UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY





## WŁĄCZ MYŚLENIE!

Obraz	Dźwięk
Czynność nr 1, przywitanie dzieci i wstęp do doświadczenia (kadr na aktora)	Witajcie dzieciaki! Chciałbym wam dzisiaj uświadomić, że z ziemi można też wybudować wał obronny.
Czynność nr 2, aktor prezentuje rekwizyty niezbędne do przeprowadzenia doświadczenia (wykonujemy zbliżenia na poszczególne rekwizyty)	Do zbudowania wału obronnego potrzebna nam będzie keksowa foremka do ciasta, miska, ziemia gliniasta, podkładka na stół i woda.
Aktor stawia miskę na podkładce i wysypuje do niej ziemię. Następnie dolewa do niej wody ostrożnie mieszając ręką tak aby utworzyła się masa twardoplastyczna. Masę przekłada do foremki keksowej wyłożonej folią dokładnie ją ubijając. W razie potrzeby po ubijaniu dołożyć ziemi. Foremka powinna być wypełniona całkowicie. Następnie tak jak robi się babki z piasku delikatnie wykładamy masę na podkładkę i zdejmujemy folię. Czekamy aż wyschnie. Po wyschnięciu prezentujemy jego twardość poprzez stukanie np. łyżeczką.	Aby przygotować materiał do budowy wału musimy wymieszać wodę z ziemią. Bierzymy miskę i wysypujemy do niej ziemię. Następnie powoli dolewamy do niej wody i starannie mieszamy. Teraz przekładamy naszą mieszankę do keksówki wyłożonej wcześniej folią i starannie ją ubijamy. Jeśli po ubijaniu zostanie nam miejsce to dosypujemy ziemi tak aby zapełnić formę do końca. Każdy z was na pewno potrafi robić babki z piasku, więc teraz to samo trzeba zrobić z naszą foremką. Gdy skończymy pozostaje nam już tylko zaczekać, aż ziemia wyschnie. Musicie być cierpliwi... Aby sprawdzić czy nasz wał jest twardy postukamy w niego łyżeczką....
Aktor krótkim komentarzem podsumowuje przebieg doświadczenia.	Wał stwardniał gdyż po wyschnięciu budowa gleby gliniastej jest bardzo ścisła. Gleba ta jest ciężka i prawie nieprzepuszczalna. Te właściwości wykorzystywali już nasi przodkowie budując mury obronne pierwszych grodów. W dzisiejszych czas również wykorzystujemy ziemię jako materiał

Człowiek - najlepsza inwestycja



UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY





## WŁĄCZ MYŚLENIE!

	budowlany. Budujemy z niej takie budowle jak: wały przeciwpowodziowe, mury oporowe czy bariery dźwiękochłonne.
--	--



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY

